

1890-01-28

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Generel kommentar:

Hannover har i sit brev 27/1/1890 også udtrykt utilfredshed med Martin Nyrops forslag til Højbro Plads. Det er på baggrund heraf, han er kommet med de ændringsforslag, som Rohde her kommenterer.

Afsendersted:

København

Omtalte personer:

Martin Nyrop

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Rohde bryder sig ikke om Martin Nyrops forslag til en omlægning af Højbro Plads, som er blevet fremlagt af Foreningen til Forskønnelse af København. Rohde kommenterer en række ændringsforslag Hannover agter at komme med til Foreningens struktur. Rohde kritiserer endvidere den hengemte placering af en række offentlige monumenter i København og foreslår, at nogle af dem får en mere prominent placering i det offentlige rum.

TRANSSKRIFTION

Nyhavn 22. D. 28 - I. 90 - .

Kjære Ven! At De ikke vil eller kan skrive imod Nyrops Projekt, gjør mig ondt. Havde jeg Tid — hvad jeg slet ikke har for Øjeblikket, eftersom jeg maler baade om Dagen og om Aftenen — og havde jeg navnlig lidt mere Begreb om disse dekorative Sager, der er et Miskmask af Arkitektur og Plastik eller ingen af Delene, saa lod jeg ikke være — jeg gaar omtrent daglig over Højbro, og daglig, altsaa Resten af mit Liv, vilde jeg have én Ærgrelse til. At De ikke forstaar Tegningen, undrer mig; vel er den yderlig slet som alle Arkitekturtegninger..., men den, jeg saa i sin Tid (vistnok omdelt af "Foren.[ingen]til Kjøb.[enhavns] Forskj.[ønnelse]") var, hvis jeg ikke husker fejl, forsynet med en Grundplan, saa man ved Sammenligningen med selve Pladsen, fik et Begreb om Størrelsesforholdene, og det er navnlig eller blandt meget andet dem, der især ere vanvittige, hvad Folk, jeg har talt med om Sagen, ogsaa have lagt Mærke til.

Med Hensyn til indlagte Foredrag med Forslag til Lovforandring, da kan jeg kun sige, at skjønt jeg ikke er Medlem af Foreningen, vilde jeg personligt være meget glad ved, at det fremkommer paa Generalforsamlingen; De har sikkerligt fuldt ud Ret i, hvad De siger, og kunde De virkelig bruge det til, at Foreningen gav sig til at plante Træer vil De have sat Dem et misundelsesværdigt Eftermæle. Ære være Monumenter, men de Værker, [2]

som Byen København eller dens Borgere i det senere Aar har faaet gjemt omkring paa de mærkeligste Steder,

(f. Ex H. C. Andersen, Chr IV. Thorvaldsen Tordenskjold[,] Tycho Brahe *)¹ har man ikke synderlig Glæde af.

—

Jeg har kun nogle Bagateller at tilføje eller nogle Henstillinger at gjøre, jeg skal fremkomme nu med dem [til] Dem, idet jeg nu læser Deres Manuskript igjennem. De siger at Planen til Højbroes Omlægning er fremkommet Offentligheden for Øje igjennem et Ugeblad; saavidt jeg véd har Foreningen sidste Foraar omdelt en Plan (som maaske er den samme som i Ill.[ustreret] Tid.[ende]). Men jeg vil med det samme spørge Dem, om De .. ved, hvad Del Foreningen for Øjeblikket har i Projektet, og hvad Del Magistraten, er det virkelig Meningen aft Forening af sine Midler skal omlægge Pladsen? Jeg kan næppe tænke mig, at den er i Stand dertil; da en saadan Historie sikkert koster 5-6 Gange saameget som hele Foreningens Kapital.

Med Træerne kan jeg tænke mig en Opposition fra en Del af Byens Borgere nemlig de handlende og Husejerne, saadanne har flere Steder faaet Lov til at hugge smukke gamle Træer om, fordi det hed sig, at de skadede Ejendommen.

Med Hensyn til Deres Forslag om en levende Agitationsforening er jeg ligeledes fuldt ud enig med [3]

Dem, men her forekommer det mig, at hvis De virkeligt vil opnaa noget, er det nødvendigt at opstille bestemte Fordringer; men[?] sikkert har noget lignende, som det, De nu udtaler, foresvævet de oprindelige Stiftere.

Jeg mener hermed, at der bestemmes paa Gene[-] ralforsamlingen, at der skal holdes et bestemt Antal Foredrag, Møder eller Sammenkomster til Opnaaelsen af Foreningens Planer, thi ellers nøjes Foreningen med at sove Aaret igjennem lige til Generalforsamlingen, der skal holdes inden Udgangen af Januar og derfor ganske betegnende for Forretningsgangen og Ivrigheden udskydes til den 31.

—

Jeg skal henlede Deres Opmærksomhed paa et Forhold,

som maaske ikke er praktisk gennemførlig herhjemme; men men som er et Exempel paa, hvorledes en saadan Forening kan virke: der er tyske Byer, hvori .. lignende Foreninger uddele Præmier til de Husejere, der bygge de smukkeste Facader. Endvidere kommer jeg til at tænke paa de nydelige smaa Bronze-Drikkevandsfontæner i Paris,² dem der er opkaldt efter en rig Englænder, der har skjænket Byen dem — saa husker De dem nok. —

—

De foreslaar at Bestyrelsen skal tælle mindst et Magistratsmedlem, mindst én Borgerrepræsentant og mindst en Rigsdagsmand; det forekommer mig

[4]

mig ligesaa ønskeligt som mindre rigtigt at indsætte denne Bestemmelse i en Lov for en Forening, der jo ikke kan være sikker paa, at just en Rigsdagsmand eller Borgerrepræsentant eller Magistratsmedlem netop altid er Medlem af Foreningen — ; i hvert Fald maa der tilføjes i Lovene forudsat at Mænd med de ovenfor nævnte Tillidshverv ere Medlemmer af Foreningen. — Det samme gjælder Bestemmelsen om en Kunsthistoriker, som er en endnu sjældnere Fugl end en Rigsdagsmand.

Ja det er, hvad jeg har at bemærke i Øjeblikket og forresten god Lykke paa Fredag.

Undskyld den sjuskede Form, men jeg er kommen Træt hjem, og det er bleven sent. —

Venlig Hilsen og til Slut, hvad jeg skulde have Ssagt først, megen Tak for sidst.

Deres Ven

Johan Rohde

Jeg har indlagt et Brev til Deres Kone med en Tak, — som da ogsaa gjælder Dem, for Venligheden at vilde se mig i paa Torsdag.

—

* à propos var det ikke ogsaa en Opgave at faa enkelte af vore bedre hengemte Statuer dragne frem af Mørket og stillede paa andre Pladser, hvor de kunde være til nogen Glæde.

¹ De omtalte monumenter er henholdsvis August Saabyes (1823-1916) af H.C. Andersen opstillet i Kongens Have 1880, muligvis Bertel Thorvaldsens selvportræt opstillet i Kunstakademiets have og Thorvaldsens portrætstatue af Christian 4., opstillet ved Rosenborg 1863-1888 samt H.V. Bissens (1798-1868) portrætstatuer af Tordenskjold (1863, opstillet 1876 i Korsurtegården ved Holmens Kirke) og Tycho Brahe (1859, opstillet 1876 ved Københavns Observatorium).

² Rohde tænker her på de parisiske Wallace-vandposter, opkaldt efter Sir Richard Wallace (1818-1890), som donerede dem til byen i 1872.

Nykøbenhavn 22. . . d. 28. I. 90. .

Kjære Ven! At De ikke vil eller kan skrive omst Nykøp-
Tinget, gør mig ondt. Harde jeg Tid - har jeg selv ikke
har for Øjeblikket, eftersom jeg mætte være en Dagen og en
Aften - og harde jeg navnlig lidt om Regret om
Dette Schønhe Sager, der er et Mestemask af Arkitektur
og Plastik der ingen af Delene, som lod sig ikke være
- jeg gaar omkring daglig over Sløjber, og daglig, altså
Resten af mit Liv, med jeg har en Regerer til-
at De ikke forstær Tegnungen, imøde mig; selv er den
gæstlig selv som alle Arkitekturtegnungen, men den, jeg
den i sin Tid (indtænk om det af Færd. til Vigt.
Ting.) var, hvis jeg ikke havde sigt, forsynet med
en Grænseplan, som min and Sammenhængningen
med selve Tegnungen, sit et Regret om Stille-
forholdene, og der er navnlig alle blandt mig
om det den, der især er uanset, hvad Folk, jeg
har selv med en Sagen, og har selv Meder til

Men skærsen til indlagt Tegnungen med Tegnungen til
Løftningen, da kan jeg kun sige, at skjønt jeg
ikke er medlem af Foreningen, vilde jeg personligt
være meget glad ved, at de fremkommer fra
Generalforsamlingen; De har selvstændigt fæstet en Del
i, hvad De siger, og kun de der indlæg bringe det
for, at Foreningen går sig til at planke træer
til De kan vaske Dem et minde til et værdigt
Eftermæle. At den Monumenter, men de Væger,

som Byen Kjöbenhavn eller dens Dage; de senere har
har faaet gjensidig omkring paa de mægtige Stæde,
(j. L. H. C. Andersen, Ch. IV. ~~Tænkningen~~ Tænkningen
Tycker Bræke*) har man ikke synderlig Glæde af.

Man har kun nogle Dagestiller at tilføje eller nogle
Hensidinger at gøre; i det fremkommer nu med den
den, idet i en lille Deres Omvending i gjennem
De sig at Planen at Højens Omvending er ~~færdig~~
Opfølgelsen for Øj i gjennem er Mægtigt; seend
i det har Foreningen vilde Forans om det en Plan
(som man kan se den samme som i Tlh. Tid.). Men i
et med det samme opfylder den, om de det, hvor
Det Foreningen for Øjeblikket har i Tænkning, i det
Det Mægtigt; er de vilde. Omvending af Forenin-
gen af sin Omvending skal om det Pladen? Man
kan endog tænke sig, at den er stand det; den
en sådan Historie vilde koste 5-6 Gang omvending
som alle Foreningens Kapitaler.

Med Tænkning kan i tænke sig en Omvending for
en Del af Byens Dage nemlig de handterende
Hensidinger; saadanne har flere Stæde faaet det
at et lille smukke gammelt Tænkning, fordi det har
sig, at de skaber Egen Dage.

Med Hensyn til den Forslag om en levende
Agitationsforening er Højens fuldt at mig med

dem, men her forklarer det mig, at hvis de
virkelig vil opnaa noget, er det nødvendigt at
opstille bestemte fordringe; men sikkert har noget
begrændt, som de, de vil indstille, foresætter de
oprindelig Støtten.

Jeg mener hermed, at der bestemmes ved den Gene-
ralforsamling, at der skal holdes et bestemt
Antal Forening, Møder eller Sammenkomster til
Opnaaelse af Foreningens Planer, thi ellers vil
Foreningerne med et stort Aars igjennem ligge et Gene-
ralforsamling, der skal holdes inden Udgangen af
Juni og derfor ganske tilgængelig for Foreningens
gange og Tilværelse end ligesom til den 31.

Jeg skal kunke den Opnåelse som jeg vil forklare
den omstændighed, at praktisk Gjennemførelse ^{begynder}
som et eksempel på, hvordan en sådan For-
søg kan virke: De er tydelig Dyr, hvor de
lykkelige Foreninger inddele Premier til de Møn-
dage, der bygge de smukkeste Facader.

En af dem kommer jeg her til at tale på de nye
småa Droner - Drikkerand for land; Paris, den
der er opstillet efter en rig Englands, der har ligesom
til Dyr den - den kender de den nok. —

De foreslår at Deslyden skal holde mindst et
Majestats møde, mindst en Dronerepresentant og
mindst en Rigsdagmand; det forklarer mig

offi liges an ønsket som mindre rigtig at indrette
dette Distributions
i en høi for en Forening, der jo ikke kan van
sikre for, at jeres i Rigsdagmand eller Reger.
representant eller Magistrats medlem uetogs altid
et medlem af Foreningen; i hvert fald man
der tilføjes i Lovens forordet at medlemmet
der at forudsætte Tollerat hver et medlem af
Foreningen. — Det samme gælder Distriktsnævnet
om en Kancellist, som er en anden sjældnen
tingt end en Rigsdagmand.

Ja det er, hvad jeg har at bemærke i Øjeblikket
og forresten god Lykke på Ferie.

Undskyld den sjældne Form, men jeg er kom en
træt hjem, og det er blivende sent. —

Venlig Hilsen og et Skud, hvad jeg skænk kan
Fjends fjend, men Tak for ordet.

Dens Ven

Yours Truly

Jeg har indlagt et Brev til den Rone med
en Tale, — som de gode gamle Damer, for
Venligheden at ville se mig ~~i~~ på Torsdag.

* à propos var det ikke gaaet en Opgave at for enkelte af
vort borte hængende Statuer drage frem af Mørket
og stille på andre Pladser, hvor de kunde være til nogen
Gode.